

Referat fra møte i Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning i Oslo 8.september 2016

Tilstede

Medlemmer:

Rektor Curt Rice, Høgskolen i Oslo og Akershus, leder
 Dekan Ingrid Guldvik, Høgskolen i Lillehammer, nestleder
 Student Johanne Vaagland, adm. og organisasjonsvitenskap, Universitetet i Bergen
 Student Stian Skaalbones, Masterstudent i samfunnsøkonomi, Universitetet i Oslo
 Professor Elisabeth Ljunggren, Universitetet i Nordland
 Personalsjef Martin St levik, SINTEF
 Divisjonsdirektør Jesper Simonsen, Norges forskningsråd

Observatører:

Seniorrådgiver Hanne Monclair, Kunnskapsdepartementet
 Direktør Linda Marie Rustad, Kilden

Vara:

Førsteamanuensis Monica Fengsrud Brinchmann, Nord Universitet
 Forsker II Sevil S mer, Uni Research

Fra sekretariatet:

Seniorrådgiver Heidi Holt Zachariassen
 Seniorrådgiver Ella Ghosh

Forfall:

Professor Tor Grande, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
 Dosent Synnøve Hofseth Almås, NTNU i  lesund
 Professor Mahmood Reza Amiri Moghadam, Universitetet i Oslo
 Dr. Silvija Seres, TechnoRocks

Tid og sted:

Onsdag 7. september	18.30-19.00	Form�te (Ingrid, Curt, Ella og Heidi)	Eik bar og vin (Savoy) Universitetsgata 11
	19.00	Komitemiddag	Restaurant Eik Universitetsgata 11
Torsdag 8. september	9.00-9.45	M�te med UHRs generalsekret�r Alf Rasmussen	Universitets- og H�gskoler�det Stortorvet 2 ,Bokhandleren, 4. etg.
	9.45-10.00	Fika (kaffepause)	
	10.00-12.00	Komitem�te	
	12.00-13.00	Lunsj	
	13.00-16.00	Komitem�te	

Saksliste

Sak 19/16	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 20/16	Godkjenning av referat
Sak 21/16	Omstilling i UH-sektoren: Hvordan skal Kif agere?
Sak 22/16	Avslutningskonferanse 2017 og arbeid opp mot ny periode
Sak 23/16	Kvoter/tilleggs poeng for underrepresentert kjønn i opptak til høyere utdanning
Sak 24/16	Utkast til anbefalinger: arbeidsgruppe om mangfold
Sak 25/16	Veileder for omstilling i UH-sektoren
Sak 26/16	Orienteringssaker <ul style="list-style-type: none"> • Møte med Kunnskapsdepartementet om formannskap i Nordisk Ministerråd • 9th European Conference on Gender Equality in Higher Education, 12-14 september, Paris https://9euconfgender.sciencesconf.org/ • Nye nettsider for Kifinfo • Status sertifisering • Samarbeid med Balanse og Kilden om felles konferanse • Nettverkskonferansen 2017 • Sekretariatet orienterer om arrangement de har deltatt på. • Orientering om aktiviteter i Balanseprogrammet • Komitemedlemmene orienterer om arrangement de har deltatt på som Kif-medlemmer • Komiteleder orienterer om arrangement han har deltatt på som komitéleder
Sak 27/16	Eventuelt

Referat

Sak 19/16 Godkjenning av innkalling og saksliste

Det ble ikke foreslått endringer av sakslisten.

Vedtak:

Kif-komiteen godkjente innkalling og saksliste.

Sak 20/16 Godkjenning av referat

Det kom ikke kommentarer til referatet, bortsett fra en feil i deltakerlisten. Institusjonsnavn må endres til Nord Universitet i deltakerlisten.

Vedtak:

Kif-komiteen godkjente det utsendte referatet.

Sak 21/16 Omstilling i UH-sektoren: Hvordan skal Kif agere?

UH-sektorens omstilling kan også påvirke arbeidet til Kif-komiteen fremover. Det er særlig to områder som berører Kif; omstillingen internt i Universitets- og Høgskolerådet (UHR) og omtalen av

Kif-komiteens plassering i både Meld. St. 18 (2014-2015) Konsentrasjon for Kvalitet – Strukturreform i Univeristets- og Høgskolesektoren (strukturemeldingen) og i «Kunnskapssektoren sett utenfra» (Gjedrem-rapporten). Omstillingen i UHR og arbeidet med oppfølgingen av strukturemeldingen og Gjedrem-rapporten skjer parallelt. For å få en orientering om de prosessene som nå er i gang i UHR og i Kunnskapsdepartementet var generalsekretær i UHR, Alf Rasmussen, og leder for organiseringsprosjektet i Kunnskapsdepartementet, spesialrådgiver Trond Fevolden, invitert til Kif-komiteens møte. Orienteringene skulle også danne grunnlag for Kif-komiteens anbefalinger om hvordan komiteen bør agere i denne prosessen fremover.

Orientering fra Universitets- og Høgskolerådet (UHR)

UHR har i dag en kompleks og til dels tungrodd struktur av råd og utvalg blant annet basert på gammel inndeling i høgskole- og universitetssektoren. Strukturreformen og et behov for en klar og tydelig struktur innad i UHR og ut mot sektoren krever endring i UHR. UHR har til nå vært administrativt tilknyttet Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA), men vil fra nyttår få status som privat forening. UHR-sekretariatet har 20 ansatte inkludert sekretariatet til Kif-komiteen. En ny organisasjonsform vil kreve en del arbeid også internt som vil påvirke de ansattes arbeidshverdag. UHR har signalisert tydelig, blant annet via hørings svar på «Kunnskapssektoren sett utenfra» (Gjedrem-rapporten), at UHR er interessert i å beholde Kif-komiteen. UHR ønsker å integrere Kifs arbeid ytterligere i øvrige UHR-oppgaver. Kif-sekretariatet er i dag fast ansatte medarbeidere i UHR. Kunnskapsdepartementet legger an til en åpen og inkluderende prosess og man følger nøye med på om det eventuelt anbefales å opprette et direktorat for høyere utdanning og forskning. Beslutninger vil tas i januar/ februar 2017.

I etterkant av orienteringen ble det en diskusjon om relasjonen mellom Kif og UHR fremover. Kif presiserte overfor UHR at Kifs mandat og budsjett kommer direkte fra Kunnskapsdepartementet, noe som innebærer at komiteen rapporterer direkte til departementet. Kifs mandat favner dessuten også instituttsektoren. For fremtiden ser komiteen også en mulighet for å lære fra næringslivets erfaringer med likestilling og mangfold. Komiteens uavhengighet er viktig å ivareta. Komiteen kjøper i dag sekretariatstjenester av UHR. Samtidig får komiteen sine sekretariatstjenester fra UHR og ser at det er positive sider ved en tett tilknytning til UHR. Dette gir en god kontakt med sektoren som blant annet vil gjøre komiteens arbeid relevant og effektivt.

Komiteen anbefalte UHR at arbeidet for kjønnsbalanse og mangfold inngår som en ordinær oppgave i den nye organisasjonsstrukturen. En fremtidig strategi for UHR bør målbære et ønske om at arbeidet med kjønnsbalanse og mangfold bør inngå som en naturlig del av hele UHRs virke. Et forslag fra komiteen var å skrive et eget brev til UHR om dette.

Orientering fra Kunnskapsdepartementet

Som en oppfølging av Gjedremutvalgets rapport «Kunnskapssektoren sett utenfra» er nå «Organiseringsprosjektet» opprettet. Dette ledes av spesialrådgiver Trond Fevolden. Fevolden orienterte komiteen om at de nå ser på anbefalingene gitt i Gjedremutvalgets rapport og i høringsinnspillene fra ulike instanser. Felles for høringsinnspillene var støtte for at det er behov for en endring, men det var lite konkret hva denne endringen skal bestå i. Det er ikke tatt stilling til om det vil opprettes et nytt direktorat hvor blant annet Kif-komiteen er foreslått flyttet.

Møtet med Trond Fevolden ga komiteen anledning til å orientere litt om seg selv. Det var nødvendig å presisere at komiteen rapporterer direkte til Kunnskapsdepartementet og at sekretariatet er ansatt i UHR, men lønnes av midler fra Kunnskapsdepartementet. Det ble også informert om hva som er Kifs arbeidsområde og arbeidsoppgaver for å oppklare at Kif ikke utfører rene forvaltningsoppgaver slik det er omtalt i Gjedremrapporten. Komiteen uttrykte at beslutningen om Kifs plassering i fremtiden følges med interesse. Det ble presisert at Kifs uavhengighet er en forutsetning for å levere på sitt mandat. Komiteen er positive til at arbeidet med kjønnsbalanse og mangfold kommer inn i en permanent struktur i form av et direktorat, men ønsket også å presisere at Kifs pådriverrolle kan forsvinne. Dette er ikke hensiktsmessig.

Kif-komiteens diskusjon og anbefalinger

Komiteen var opptatt av at det er viktig å markere Kifs uavhengige status og at dette er en forutsetning for det pådriverarbeidet komiteen er satt til å gjøre. Kif ser at det er mange positive sider ved å være plassert i UHR og inngå i flere prosesser med råd og utvalg enn det komiteen gjør i dag. Samtidig er det viktig å presisere at i tillegg til at Kif har en annen *fagoppgave* enn øvrige enheter i UHR har Kif også en annen *rolle* som pådriver. UHR bør løfte arbeidet for kjønnsbalanse og mangfold opp i egen strategi og integrere dette i sitt øvrige arbeid. Komiteen kan gjerne komme med råd og anbefalinger til UHR i denne prosessen.

Komiteen ser ulike alternative utfall av prosessene i UHR og Kunnskapsdepartementet. Det vil være viktig å være bevisst på hva som er vårt mål og hva visjonen vår er for videre arbeid. Dette må være utgangspunktet uavhengig av hva som nå skjer i UHR og Kunnskapsdepartementet. Det ble uttrykt ønske fra komiteens leder om at Kif ønsker direkte dialog med Kunnskapsdepartementet fremover hva gjelder Kifs plassering og fremtid. Til møtet med Kunnskapsministeren 7. november bør ulike scenarier skisseres. Et notat sendes på sirkulasjon til komiteen i forkant av dette møtet.

Vedtak:

Med bakgrunn i Kif- komiteens uttalelser og beslutninger følger Kif- sekretariatet og leder opp det arbeidet med omstilling i UH-sektoren som vil berøre Kifs arbeid og plassering. Arbeidsgruppen som er nedsatt for å arbeide med strategi opp mot tiden etter inneværende komiteperiode vil særlig være involvert i dette arbeidet.

Et notat med blant annet alternative fremtidscenarier skal utarbeides i forkant av møtet med Kunnskapsministeren 7. november.

Sak 22/16   Avslutningskonferanse 2017 og arbeid opp mot ny periode

Avslutningskonferanse

Komiteen fortsatte diskusjonen fra møtet i mai hvor man diskuterte ulike temaer for en avslutningskonferanse for inneværende mandatsperiode. Siden forrige komitemøte hadde Kif-leder og sekretariat deltatt på et møte i Kunnskapsdepartementet for å gi innspill til saker som bør være på agendaen under det norske formannskapet i Nordisk Ministerråd i 2017. Fra Kunnskapsdepartementets side ble det vist stor interesse for forslaget om en nordisk konferanse om kjønnsbalanse og mangfold med deltagelse fra ulike nordiske samarbeidsinstitusjoner. Dette var et av forslagene fra forrige Kif-møte til innretning for en avslutningskonferanse for Kif-komiteen. Komiteen fortsatte i møtet diskusjonen rundt en nordisk konferanse og foreslo å invitere samarbeidspartnere som Nordforsk, Genus-sekretariatet ved Gøteborgs universitet og andre institusjoner i andre nordiske land som arbeider for kjønnsbalanse og mangfold i universitets-, høyskole- og instituttsektoren. Det skal arbeides videre med å identifisere slike institusjoner.

Det kom flere forslag til temaer for konferansen. Da dette er en avslutningskonferanse vil det være viktig å formidle komiteens arbeid i inneværende periode og da må både kjønnsbalanse og etnisk mangfold være med. Samtidig er det viktig å ha en tematisk spissing slik at ikke fokuset blir for bredt. Noen hovedinnlegg og i tillegg en parallellsesjon vil kunne ivareta hele mandatsområdet til Kif i inneværende periode. Mer spesifikt ble det også forslått temaer som kjønnsbalansert rekruttering, rekruttering til etnisk mangfold, ledelse og omstilling.

Det vil være viktig å tidlig jobbe med et budsjett for konferansen og tydelig definere en målgruppe og finne en tittel til konferansen.

Det kom følgende forslag til tittel: *From gender equality to diversity: a new nordic model?* og *Between gender equality and diversity: a new nordic model?*

Det ble nedsatt en arbeidsgruppe bestående av komitemedlemmene Elisabet Ljunggren og Jesper Simonsen som skal arbeide videre med planene for en konferanse med bakgrunn i innspillene gitt i komitemøtet. Sekretariatet vil bistå arbeidsgruppen.

Arbeid opp mot ny periode

2017 er siste år av inneværende mandatsperiode. Komiteen mener det er viktig at den allerede nå begynner å jobbe politisk strategisk opp mot ny periode. Den ble nedsatt en arbeidsgruppe bestående av leder Curt Rice, nestleder Ingrid Guldvik, komitemedlem Martin Stølevik og observatør Linda Rustad. Sekretariatet vil bistå gruppen. Arbeidsgruppen skal jobbe frem en strategi og arbeidsplan til komitemøtet 1-2 desember.

Under møtet ble følgende forslag til aktiviteter nevnt: Møte med KUF-komiteen, deltagelse under Arendalsuka, kartlegging i sektoren av erfaringer med Kif-komiteen arbeid så langt og ønsker for fremtidig arbeid og fokus. Denne kartleggingen kan brukes til å identifisere oppgaver og arbeidsområder inn mot ny mandatsperiode. Avslutningskonferansen høsten 2017 er også en viktig politisk strategisk aktivitet inn mot ny periode og kan være med på å signalisere hvilket hovedfokus Kif-komiteen bør ha fremover.

Vedtak:

Det ble etablert en arbeidsgruppe for avslutningskonferanse 2017 og en gruppe som skal utarbeide en strategi og handlingsplan for arbeidet frem mot ny komiteperiode. Begge gruppene vil utarbeide planer med bakgrunn i innspill gitt under komitemøtet.

Sak 23/16   Kvoter/tilleggsponng for underrepresentert kjønn i opptak til høyere utdanning

Komiteen drøftet når kjønnsponng fungerer og når kvoter kan være aktuelle. Det var enighet om at bruk av kjønnsponng forutsetter at det er nok søkere av det underrepresenterte kjønn. Der de mangler vil ikke kjønnsponng ha effekt.

Det ble vist til Kif-komiteens uttalelse fra 2012, og anbefalt at noen argumenter ble brukt i høringsuttalelsen.

Komiteen drøftet om det er riktig å se på samfunnsimplikasjoner av kjønnssegregerte studier. Flere mente at det kan være uheldig å bare ha dette utgangspunktet, fordi manglende kjønnsbalanse på studentnivå uansett har effekter for kjønnsbalanse på topp i disse fagene. Uttalelsen bør referere til eksisterende forskning om kritisk masse.

Det er også viktig å lære fra de gode erfaringene om jenter og teknologi og overføre disse til andre fag som sliter med rekruttering av unge menn eller kvinner.

Nye tiltak må bygge på lærdommen fra effekten av tidligere arbeid på feltet. Dette finnes det ikke en samlet oversikt over, men det er stor kunnskap hos ansvarlige i den enkelte institusjonen.

Et forslag fra NOU 2012:15 om å innføre stipend for kvinner og menn som tar utradisjonelle fag kan tas med.

Vedtak:

Sekretariatet lager et høringsnotat basert på diskusjonen på møtet. Notatet oversendes KD etter godkjenning fra leder/nestleder.

Sak 24/16 Utkast til anbefalinger: arbeidsgruppe om mangfold

Elisabet Ljunggren presenterte gruppens arbeid og foreløpige konklusjoner i en kort presentasjon. Komiteen ga ytterligere forslag og synspunkter til anbefalingene.

Hva menes med mangfold/ etnisk mangfold? Det er viktig å være konkret om hvilke områder Kif skal satse på interseksjonelt, og hvilke som kun gjelder kjønn eller mangfold.

Dokumentet bør også tydeliggjøre hvem vi snakker om. Det er store forskjeller mellom ulike etniske grupper, og det er derfor lite fruktbart å snakke om mangfold uten å spesifisere hvilke grupper det er snakk om. Det er mulig teksten må spisses litt på dette feltet.

Mål og resultater: Kif-komiteen har fått presentert få konkrete mangfoldstiltak på institusjonsbesøk inntil nå. Det som er lite diskutert er målsetninger på institusjonelt nivå og hvordan vi identifiserer gode resultater. Hvordan måler myndighetene fremgang i mangfoldsarbeid? Hvordan kan Kif-komiteen vurdere dette i møte med institusjoner?

Målgrupper som mangler: Målgruppen tillitsvalgte er viktig, fordi de ofte møter situasjoner der ansatte fra etniske minoriteter møter på problemer.

Anbefalingene bør inkludere ledere under toppledelsen, personer med operativt arbeidsgiveransvar. Denne gruppen har det daglige ansvaret for å skape – eller legge til rette for - et inkluderende miljø. Universitets- og høgskolerådet med underliggende råd og utvalg må defineres som målgruppe – og det må også Forskningsinstituttens fellesarena (FFA).

Håndtering av rasisme, diskriminering og trakassering på etnisk grunnlag: Det ble anbefalt å inkludere noe tekst om rasisme og diskriminering.

Vedtak

Komiteens forslag innarbeides i anbefalingene. Komiteen gir sin tilslutning til at det utarbeides en plan for formidling og oppfølging av anbefalingene.

Sak 25/16   Veileder for omstilling i UH-sektoren

Komiteen ble bedt om å signalisere hvordan de ønsker å bli involvert frem mot ferdig dokument og gi innspill til hvordan veilederen kan bli spredt til sektoren.

Komiteen ønsket å få tilsendt utkast til ferdig dokument med en ukes frist for tilbakemeldinger. Foruten å sende ut ferdig veileder til hele sektoren, ønsket komiteen å ha en egen lansering av veilederen. Det ble foreslått å knytte en slik lansering til allerede etablerte fora som for eksempel et frokostseminar med Tankesmien Agenda. Det ble også foreslått at informasjon om veilederen bør være en del av Nettverkskonferansen 2017.

Det bør også sendes ut et informasjonsskriv om veilederen til ulike UH-institusjoner og fagforeninger. I tillegg kan vi tilby å holde innlegg om veilederen i ulike fora.

Vedtak:

Komiteen får veilederen til gjennomlesning med en ukes frist for kommentarer.

En plan for spredning og informasjon om veilederen utarbeides med bakgrunn i innspill fra komiteen.

Sak 26/16   Orienteringssaker

- Møte med Kunnskapsdepartementet om formannskap i Nordisk Ministerråd
- 9th European Conference on Gender Equality in Higher Education, 12-14 september, Paris <https://9euconfgender.sciencesconf.org/>
- Nye nettsider for Kifinfo
- Status sertifisering
- Samarbeid med Balanse og Kilden om felles konferanse
- Nettverkskonferansen 2017
- Sekretariatet orienterer om arrangement de har deltatt på.
- Orientering om aktiviteter i Balanseprogrammet
- Komitemedlemmene orienterer om arrangement de har deltatt på som Kif-medlemmer
- Komiteleder orienterer om arrangement han har deltatt på som komitéleder

Sak 27/16   Eventuelt

Ingen saker ble meldt til eventuelt.